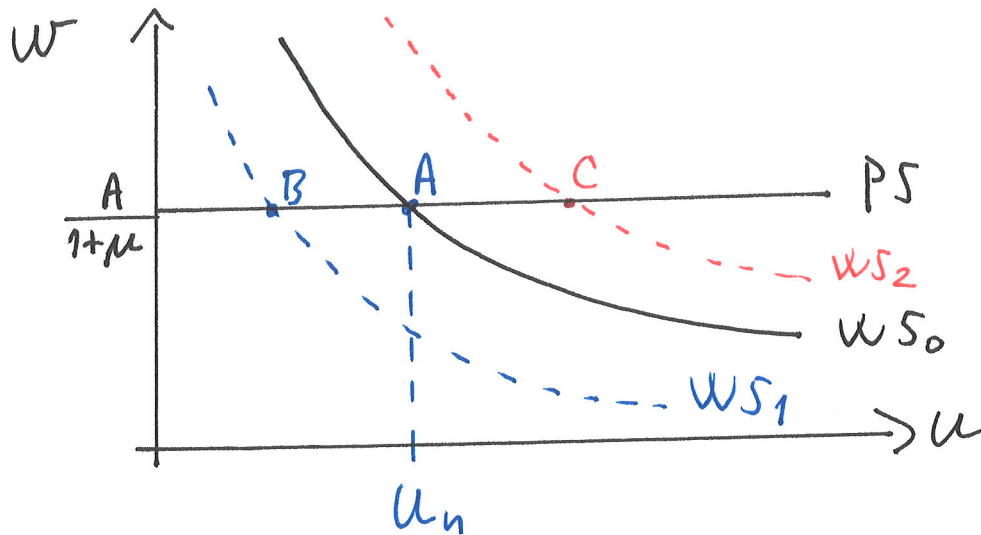

Likevektsledighet (forts. fra forrige gang)

(C) Modellen

u_n : Likevektsledighet (naturlig ledighet)

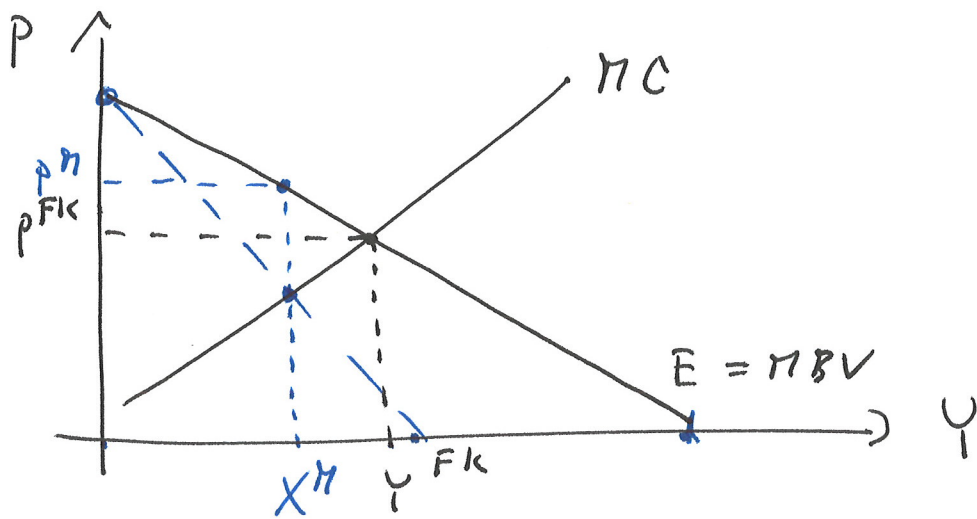
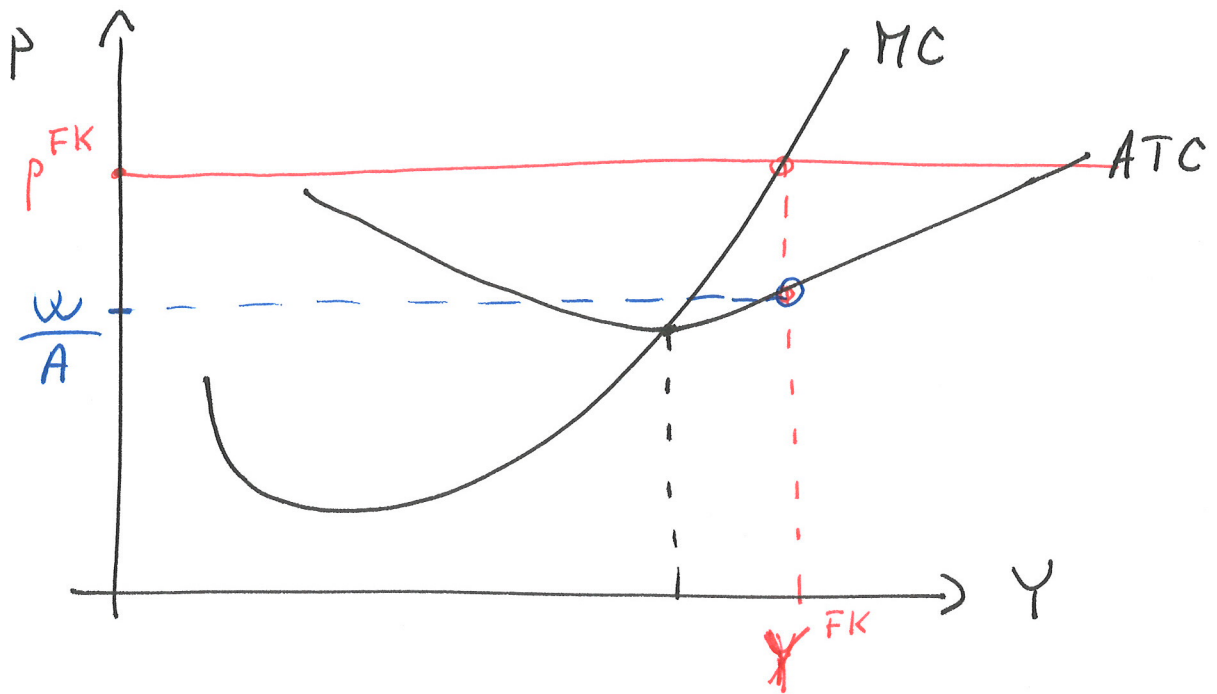
Skiftanalyse:

(I) skift i lønsettingskurven:

1) Redusert ledighetstrykk : $WS_0 \rightarrow WS_1$
 $\Rightarrow$ ny likevektsledighet i punktet B,
dvs. redusert likevektsledighet

2) Friksjoner

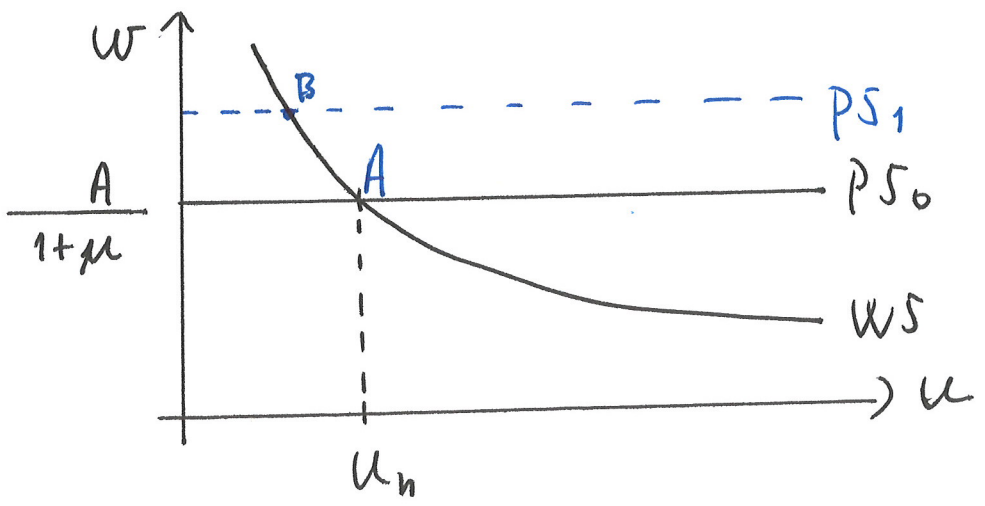
- a) Geografisk ledighet (+)
  - b) Bransjeledighet (+)
  - c) Manglende informasjon (-)
  - d) Sesongledighet (-)
- } +

$\Rightarrow WS_0 \rightarrow WS_2 \Rightarrow$ ny likevektsledighet i punktet C, dvs. større likevektsledighet.

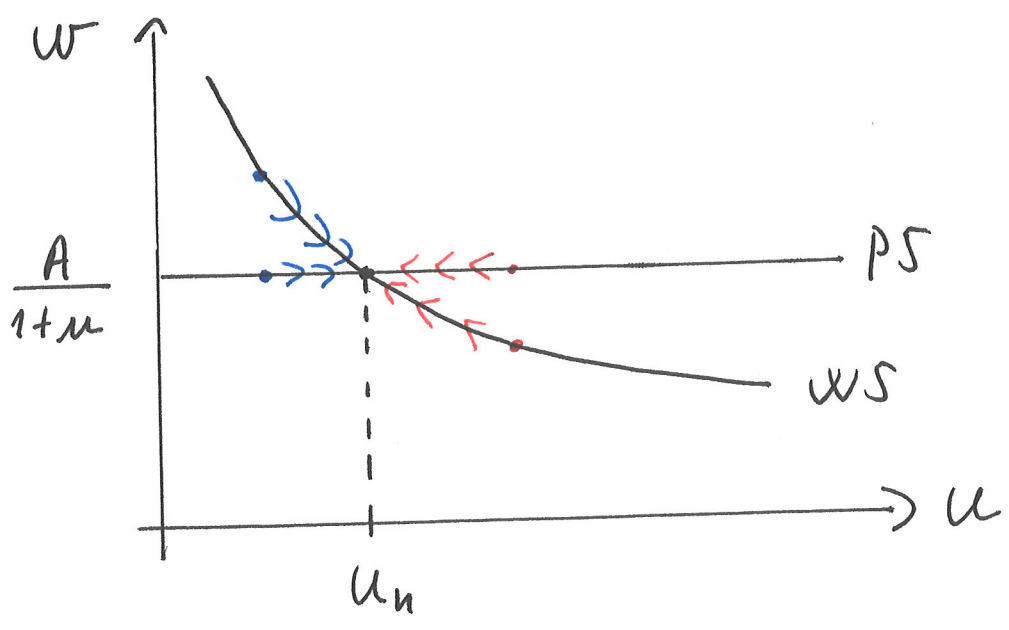
- 3) Organisasjonsprosenten av arb. takerne tilsluttet fagforeninger øker
 $\Rightarrow WS_0 \rightarrow WS_2 \Rightarrow$ høyere likevektsledighet
- 4) Lover og regler
- 5) Koordinering av lønnsfastsettelsen i lønnsoppgjørene

(II) Skift i prissettingskurven:

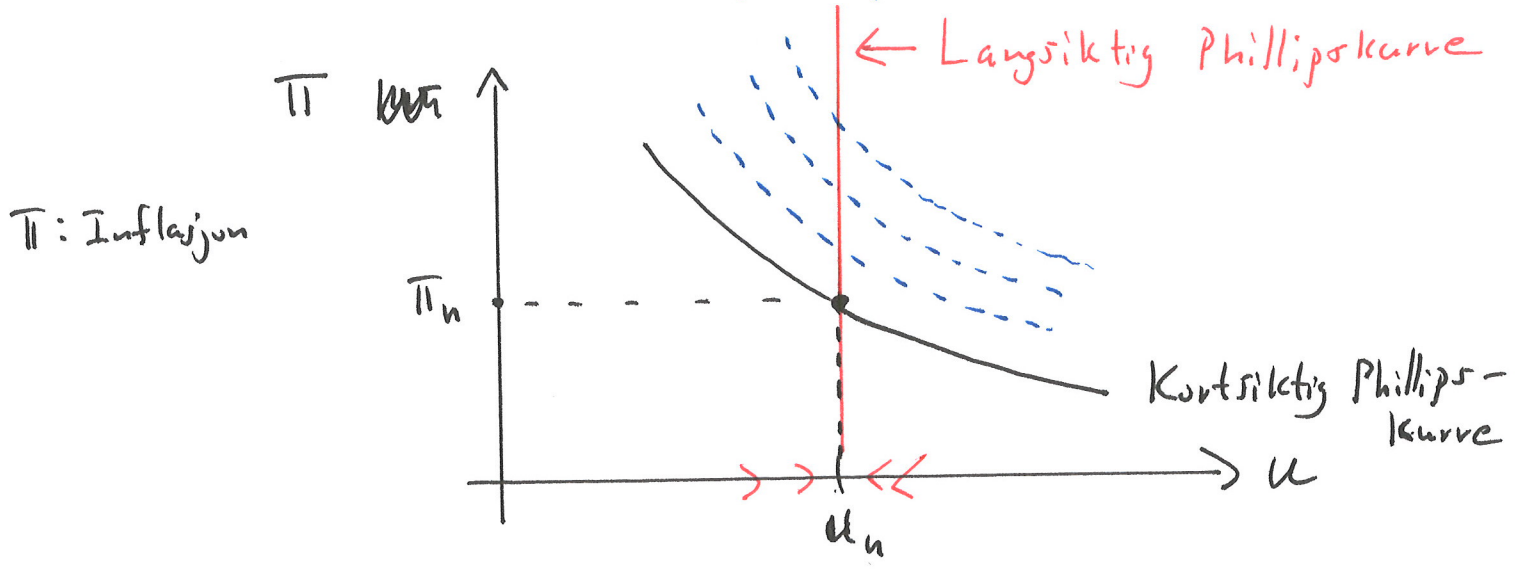

- 1) økt produktivitet (økt utdanning, bedre kapitalutstyr...), dvs. økt "A" $\Rightarrow PS_0 \rightarrow PS_1$
 $\Rightarrow$ ny likevekt i punktet B, dvs. redusert likevektsledighet
- 2) økt konkurranse i markedet for ferdigvaremarkedet, dvs. u synker $\Rightarrow PS_0 \rightarrow PS_1$.

Kommentar: Hva skjer utenfor likevekt?

- i) $u < u_n$, eks. vis som følge av høykonjunktur
 $\Rightarrow$ lønns- og prispress
- ii) $u > u_n$, eks. vis som følge av lavkonjunktur
 $\Rightarrow$ lønnsreduksjon og lav inflasjon

Variant: Anta avtakende skalautbytte (istedet for konstant skalautbytte) i produksjonen.

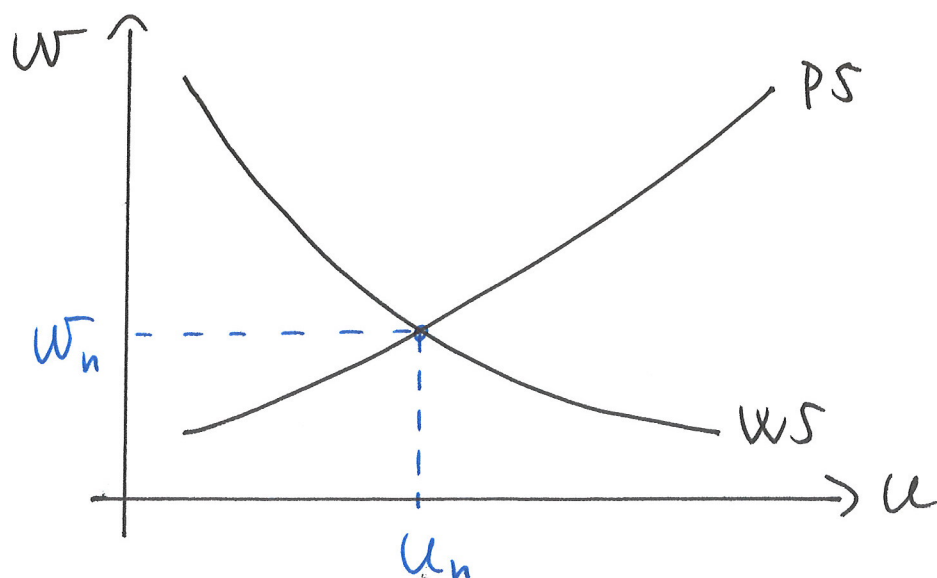
Produktfunksjonen : $Y = F(N)$

Avtakende skalautbytte betyr at når N øker vil økn. i Y bli stadig mindre

($F' > 0$ og $F'' < 0$)

$N \uparrow \Leftrightarrow u \downarrow \Rightarrow$ redusert produktivitet

$\Rightarrow w \downarrow$

Valutamarkedet

Def. (i) Nominell valutakurs = $\frac{\text{NOK}}{\text{valuta}} = E$

(ii) Nominell kronkurs = $\frac{\text{valuta}}{\text{NOK}} = \frac{1}{E}$

Ekst. $\frac{\text{NOK}}{\text{USD}} = 5 \Leftrightarrow \frac{\text{USD}}{\text{NOK}} = \frac{1}{5}$

Def. (i) Realvalutakurs

$$E = E \cdot \frac{P^*}{P}, \quad \begin{array}{l} P^* : \text{Prisnivået i } \underline{\text{utlandet}} \\ P : \text{---} \underline{\text{Norge}} \end{array}$$

(ii) Realkronkurs

$$\frac{1}{E} = \frac{1}{E} \cdot \frac{P}{P^*}$$

Kommentar

Hvis $E < 1 \Rightarrow$ billigere å handle i utlandet
enn i Norge.

Motsatt hvis $E > 1$

Begrunnelse: $E < 1 \Leftrightarrow E \cdot \frac{P^*}{P} < 1 \quad | \cdot P$

$$\Leftrightarrow E \cdot P^* < P.$$

(6)

Def. Kjøpekraftsparitet(er) :

(PPP : Purchasing Power Parity)

De teoretiske valutakurser som gir samme pris på ulike varer og tjenester i forskjellige land.

Presisering : PPP-hypotesen er tilfredsstillt

$$\Leftrightarrow \varepsilon = 1.$$

$$\text{Altså: } \varepsilon = 1 \Leftrightarrow E \cdot \frac{P^*}{P} = 1 \quad | \cdot P$$

$$\Leftrightarrow \underline{E \cdot P^* = P}$$

PPP antar å gjelde på lang sikt, eller iallefall antar vi konvergens mot PPP på lang sikt.

To mulige årsaker til at PPP ikke alltid holder i praksis :

- 1) Mange varer og tj. produseres og konsumeres lokalt
- 2) Nominelle valutakurser (E) varierer mer enn nominelle priser (P og P^*)